

КЛІНІКО-СТАТИСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОДЖЕННЯ ЖІНОК З ЕНДОКРИННОЮ НЕПЛІДНІСТЮ В АНАМНЕЗИ

Ласкіна Ю.С.

Київська медична академія післядипломної освіти ім.П.Л.Шупика

Неплідність є однією з важливіших медико-соціальних проблем сучасної медицини [2, 5]. Це зумовлено тим фактом, що за останнє десятиріччя завдяки широкому впровадженню в клінічну практику значного арсеналу лікарських засобів підвищилась ефективність стимуляції вагітності у жінок з різними формами ендокринної неплодності [1, 3, 4].

Як повідомлює в своїх роботах Є.М.Віхляєва [3] ефективність лікування ендокринної неплодності у всьому світі в 1976 році складала всього лише 30-35%, через 10 років – 35-40%, а зараз – 50-68%. По-

ряд з тим, акушерські питання розродження таких хворих вивчені недостатньо, а поодинокі публікації, що є в цьому напрямку, носять суперечний і фрагментарний характер.

Усе зазначене послужило підставою для вивчення особливостей акушерської та перинатальної патології у жінок з ендокринною неплодністю в анамнезі.

Для вирішення поставленої мети ми провели клініко-статистичний аналіз 386 історій пологів з 1976 по 1996 р.р. на базі клініки кафедри акушерства та гінекології №1 КМАПО.

У першу чергу, було виділено дві великі групи залежно від причин розвитку ендокринної неплідності. До першої віднесено хронічну ановуляцію (49%), до другої – порушення активності стероїдогенезу в I та II фазі яєчникового циклу (51%). Серед причин хронічної ановуляції найчастіше відмічали полікістозні яєчники (31,0%), адреногенітальний синдром (надрикова гіперандрогенія) – 5,0, післяпологовий нейроендокринний синдром (гіперпролактинемія) – 4,5, психоемоційний стрес – 3,0, психічні захворювання з тривалим лікуванням препаратами фенотіазинового ряду – 3,0, церебральну травму – 2,0 і синдром гіперстимуляції яєчників – 0,5%. При порушенні стероїдогенезу в I та II фазі яєчникового циклу в 32,7% випадків відмічено недостатність лютеїнової фази: в 11,0% - ендометріоз, в 6,0 – недостатність фолікулінової фази та в 1,3% - лютеїнізацію неовулюючого фолікула.

Середня тривалість неплідності від моменту першого звертання складала $4,33 \pm 0,31$ року. Первинна неплідність мала місце в 73,8% випадків, вторинна – в 26,2%. Крім того, у 37,9% жінок вагітність була індукованою.

Аналізуючи клінічні особливості першої половини вагітності, слід відмітити високий рівень ранніх токсикозів (38,0%) та загрози переривання вагітності (28,0%). В другій половині найчастішим ускладненням була загроза передчасних пологів (52,0%) та фетоплацентарна недостатність (43,0%). Рідше зустрічалися пізні токсикози (19,0%), серед яких переважала нефропатія II ст. з тривалим перебігом і неефективним лікуванням.

Особливий інтерес становлять дані про взаємозв'язок виду ендокринної неплідності та рівня різних ускладнень вагітності. Так, у жінок з гіперпролактинемією цей показник складав 100%, при адреногенітальному синдромі – 94, при недостатності I фази – 89 та II фази – 97%, при ендометріозі – 37%.

Передчасні пологи у жінок з ендокринною неплідністю в анамнезі були практично у кожній п'ятій жінки (19,1%), запізнili – в 5,9% спостережень. Строкові пологи відбулися лише у 75% обстежених. Передчасні пологи в 29-32 тижні склали 3,9%, в 33-34 тижні – 5,7, в 35-36 тижнів – 9,5%.

Серед різних ускладнень клінічного перебігу пологів неохідно виділити передчасний розрив плодових оболонок (69,2%) і різні види аномалій пологові

вої діяльності (62,8%). В їх структурі переважали первинна (48,4%), вторинна слабкість (20,5%) і дискоординувана пологова діяльність (17,3%). Крім того, в 34,2% випадків мала місце ригідність шийки матки, тобто у кожної жінки зустрічалось кілька видів аномалій пологової діяльності. Травми м'яких тканин пологових шляхів зустрічались в 44,5% випадків. Через природні пологові шляхи ули розроджені 55,5% жінок, шляхом операції кесарева розтину – 44,5%. Не можна не звернути уваги на високий рівень гіпоксії плода в пологах (38%).

Показник перинатальної смертності складав 40,8% (антенатальної – 17,8%, інтранатальної – 10,2% і постнатальної – 12,8%). Оцінюючи стан живих новонароджених, слід відмітити, що в задовільному стані народились 58,5%, в асфіксії середнього ступеня тяжкості – 29,7 і в тяжкій асфіксії – 11,8%. Серед основних показників захворюваності новонароджених переважали постгіпоксична енцефалопатія (13,8%) і пологова травма (1,9%). В структурі первинної смертності (16 випадків) переважали природжені вади розвитку (58,2%), внутрішньоутробне інфікування (24,2%) і пологовий травматизм (17,6%).

Аналіз масо-зростових показників свідчив про відсутність їх взаємозв'язку з видом ендокринної неплідності. При цьому в структурі масових характеристик отримано так дані: 1500-2000 г – 5,8%, 2001-2500 – 8,3, 2501-3000 г – 25,8, 3001-3500 г – 26,5, 3501-4000 г – 23,3, понад 4000 г – 10,4%.

Частота післяпологових гнійно-запальних ускладнень складала 11,7% (в 7% випадків мав місце ендометрит і в 4,7% - ранова інфекція). Крім того, звертала на себе увагу висока частота субінволюції матки (9,8%) і гіпогалакції (22,8%).

Також чином, жінки з ендокринною неплідністю в анамнезі складають групу високого ризику щодо розвитку акушерської та перинатальної патології. Це диктує необхідність розробки комплексу лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на зниження частоти загрози переривання вагітності, фетоплацентарної недостатності і пізніх токсикозів. Крім того, в пологах необхідна профілактика передчасного розриву плодових оболонок і різних аномалій пологової діяльності. А в післяпологовому періоді – гнійно-запальних ускладнень і гіпогалакції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гаврилова А.С., Кузнецова В.А., Ткаченко Л.В. Комплексный метод лечения женского бесплодия // Акушерство и гинекология. – 1988. - №8. – С.68-69.
2. Ивановя Л.И. Лечение и профилактика бесплодия у женщин // Бесплодие в супружестве. – К.: Здоровья, 1990.
3. Руководство по эндокринной гинекологии / Под ред. Е.М. Вихляевой. – М.: Медицина, 1997.
4. Сотникова Е.И., Чернуха Е.А., Назаренко Т.А. Особенности течения беременностей, наступивших при применении различных методов стимуляции овуляции у пациенток с гипогонадотропной формой аменореи // Акушерство и гинекология. – 1994. - №2. – С.14-17.
5. Тимошенко Л.В., Веропотвелян П.Н. Бесплодный брак // Практическая гинекология. – К.: Здоровья, 1988. – С.87-104.

РЕЗЮМЕ

Клинико-статистические особенности родов у женщин с эндокринным бесплодием в анамнезе

Ласкина Ю.С.

Проведен анализ 386 случаев родоразрешения женщин с различными видами эндокринного бесплодия. С хронической ановуляцией было 49% женщин, с нарушением активности стероидогенеза в I и II фазе яичникового цикла - 51%. Первичное бесплодие было в 73,8% случаев, вторичное - в 26,2%. Проведенный анализ показал, что эти женщины составляют группу высокого риска по развитию акушерской и перинатальной патологии. Это диктует необходимость разработки комплекса лечебно-профилактических мероприятий с учетом причин эндокринного бесплодия и прогнозирования возможных осложнений во время беременности и родов.

SUMMARY

Clinico-statistic peculiarities of labours in women with endocrine infertility in anamnesis

Yu.S.Laskina

The analysis of 386 cases of deliveries in women with different types of endocrine infertility has been conducted. There were 49% of women with chronic anovulation and 51% with steroidogenesis activity disorders in the I and II stage of ovarian cycle. Primary infertility was in 73,8% of cases, and secondary one was in 26,2%. Carried out analysis showed that these women compose a high risk group in the development of obstetric and perinatal pathology. It requires the necessity of elaborating a complex of medical and prophylactic measures with taking into account the causes of endocrine infertility and prognosis of possible complications in pregnancy and deliveries.